

Giganci Nauki

<https://gigancinauki.pl/gn/biogramy/84812,Lampe-Wiktor.html>
2022-10-05, 00:33

Lampe Wiktor

LAMPE Wiktor (10 III 1875, Warszawa – 8 IX 1962, tamże), chemik organik. Syn Karola, przemysłowca, i Emilii Haberbusch.

Studiował w 1896–1900 na Technische Hochschule w Karlsruhe, a następnie na uniwersytecie w Bernie (1900–02), gdzie uzyskał stopień doktora filozofii na podstawie rozprawy *Zur Kenntnis des Brasilins. Zur Kenntnis des Rhamnetins*, wykonanej pod kierunkiem S. Kostaneckiego. W 1907 habilitował się w zakresie chemii organicznej. Jako asystent Kostaneckiego na tej uczelni prowadził badania w zakresie struktury żółtych barwników naturalnych z grupy flawonu i flawonolu. Wspólnie z Kostaneckim ogłosił 20 prac naukowych poświęconych tej tematyce w „Berichte der Deutschen Chemischen Gesellschaft”. Za te badania został nagrodzony brązowym medalem Tow. Przemysłowego w Miluzie. W 1911 powrócił do kraju i uzyskał stanowisko docenta na UJ w Krakowie. W 1915–19 był tam zastępcą profesora chemii nieorganicznej. Przywieziona przez L. kolekcja barwników flawonolowych, ze względu na czystość preparatów, była przez lata wykorzystywana jako wzorzec przy pomiarach absorpcji w zakresie światła widzialnego i promieniowania nadfioletowego.

Zainteresowania naukowe L. dotyczyły głównie właściwości i struktury barwników roślinnych. W 1918 dokonał pierwszej na świecie syntezy kurkuminy, barwnika roślinnego zawartego w korzeniach i łodygach południowoazjatyckiej rośliny kurkumy (*Synthese von Curcumin*, „Berichte der Deutschen Chemischen Gesellschaft” 1918). L. został w 1919 profesorem nadzwyczajnym, a w kilka miesięcy później zwyczajnym, chemii organicznej na UW. W 1923–24 był dziekanem wydziału filozoficznego tej uczelni.

W okresie międzywojennym L. opublikował 13 prac

badawczych, przede wszystkim w „Rocznikach Chemii” (m.in. wraz ze współpracownikami: *Syntezy barwników bezpośrednich grupy dwucynamoilometanu*, 1929 oraz – wspólnie z Z. Sandrowskim – *Studia do syntezy metystycyny*, 1930). L. ustalił również w grupie dwucynamoilometanu istnienie cech niezbędnych do bezpośredniego barwienia bawełny (wspólnie z J. Taczanowską, *O własnościach barwierskich związków grupy dwucynamoilometanu*, „Roczniki Chemii” 1934). L. brał udział w powstaniu warszawskim, a po zakończeniu II wojny światowej powrócił na swoją dawną katedrę.

L. interesował się również historią chemii, był m.in. autorem pracy *Zarys historii chemii w Polsce* (Kraków 1948). Przygotował także skrypty akademickie: *Chemia organiczna* (oprac. J. Leśkiewicz, Warszawa 1927) oraz *Chemia barwników* (oprac. M.J. Trenknerówna, Warszawa 1933).

L. był jednym z członków założycieli Polskiego Tow. Chemicznego, w 1932 jego prezesem, w 1936 zaś – wiceprezesem. Należał do TNW (1927), PAU (1945), od 1953 był członkiem rzeczywistym PAN. W 1956 został odznaczony Krzyżem Komandorskim Orderu Odrodzenia Polski.

PSB (K. Sarnecki); Śródka.

Wiktor Lampe, [w:] M. Dąbkowska: *Chemiccy sami o sobie w 1957 roku*, „Analecta. Studia i Materiały z Dziejów Nauki” 2011, nr 1.

Marcin Dolecki

[Poprzedni](#)
[Następny](#)